

HRVATSKA RIEČ

Predplata na tromjesečni Kruna.
na po godine 6 Kruna.
Pojedini broj stoji 6 para.

Izlazi sriedom i subotom

Oglaši, priobćena pismá, za-
hvate itd. tiskaju se po 30 para peti redak-
ciji po pogodbi.

Doprava u Srbiju

HRVATI, IZBORNICI!

Pozvani ste, da na 14. tekućeg mjeseca Svibnja izaberete svoga zastupnika na carevinsko Vieće u Beču.

Težke prilike ciele naše domovine kao i našeg zavičaja nameću Vam dužnost, da izaberete za svoju zastupnika čovjeka umna, radišna, zauzetna i odlučnog branitelja narodne hrvatske časti i narodnih prava.

Zato, kao pravi i svjestni Hrvati, za stalno ćete dati svoj glas samo čovjeku dostoјnomu da Vás i Vaša prava i svetinje zastupa i brani.

HRVATI! Vi ste i do sada svojim povjerenjem odlikovali čovjeka čelična značajna, ozbiljna, radišna, za svako narodno dobro zauzetna, učena, izgledna i svjestna Hrvata

D.ra Antu Dulibića.

Ovog čovjeka, koji je uvek i u svakoj prigodi najduševnije vršio težko poslanstvo, koje ste mu i drugih puta povjerili; ovog čovjeka, koji je svojim radom stekao odličan glas i štovanje medju svim Hrvatima; ovog čovjeka, koji je i dosle najvjernije zastupao vjerske i moralne, prosvjetne i gospodarstvene koristi Vaše, mi Vam najsrećnije preporučujemo.

Ovi izbori treba da Vas nadju složne, da tako pokažete svoju nepobjedivu snagu, svoju neslomivu volju za sadašnja i buduća vremena; treba da pokažete, da Vas vodi svijest obćeg dobra i da samo svojom snagom i svojom voljom hoćete da odlučite, a to ćete sve dokazati, kad se dne 14. tekućeg Svibnja okupite oko imena

D.ra ANTE DULIBIĆA.

Njegov je barjak HRVATSKI. Pod tim barjakom okupimo se svi, koji želimo i hoćemo da živemo za bolju i sretniju budućnost hrvatske domovine, za njezinu slobodu i ujedinjenje.

Izbornici, Hrvati!

Pohrlimo svi na biralište oduševljeno i složno, pokažimo da nije zamrō u nama duh onog hrvatskog junačta, koje je našu domovinu Hrvatsku bilo uzdiglo do Krešimirove veličine i moći.

ŽIVIO D.r ANTE DULIBIĆ! ŽIVILA HRVATSKA!

Izborni Odbor.

Vidović Don Ivan kanonik, Karadžole Krste, Ćikara Paško obć. prisjednik, Lukas Nikola, Milošević otac Josip gvardijan, Blažević Paško, Zaninović Pere, Stosić Paško obć. vjećnik, Županović Vico obć. prisjednik, Žarković Juraj obć. vjećnik, Kalik Niko, Šurkalo Ivo p. Sime, Protege Marko, Matačić Andrija obć. prisjednik, Šupe Sime p. Ivana, Karadžole Josip učitelj, Grubišić Mate obć. prisjednik, Člomir Krste, Bjazio Don Ivo svećenik, Gazzari D.r Julije odvjetnik, Batinica Ivo učitelj, Baranović Filii, Smolčić D.r Vinko odvjetnik, kandidat, Vendler Ante učitelj, ratar, Seksu Ante, Živković Mate, Ante, Vestić Frane p. Jose, Mikulandra Ante, Grubišić Krste p. Pere, Belamaric Dinko, Baranović Jerko obć. vjećnik, Mikulandra Niko, Seksu Mijo, Grubišić Pave, Baranović Mišo p. Mate, Bogić D.r Grgo Iiečnik, Bulat Hinko Ivo, Vučić-Budanko Ivo obć. vjećnik, Smolčić D.r Filip Iiečnik, Zorić Iviša p. Sime, Zorić Vica p. Ivo, Berović Dunko p. Sime, Bujas Mate p. Nike, Marićić Sime, Novak Krešimir učitelj, Dulibić Josip obć. prisjednik, Pači Paško, Runjic Ante, Jere gvardijan, Krstajić D.r Ivo načelnik, Tambaća Josip, Aras Niko p. Ivo, Bujas Niko p. Jose, Pači Spiro, Šare Stipe, Širovica Dinko, Pači Joso, Šare Rade, Tarle Sime, Kapitanović Jakov, Fulgoši Ante, Bumber Ante p. Dunke, Giovanzio Rikard, Bogić Ante, Grimani Ivan, Jadronja Krste, Kamilo Ivan, Bergogni Ivan, Krnčević Dinko, Baljkas Stipe p. Luke, Kuzina Joso Šimin, Baljkas Marko p. Vice, Miric ot. Metod gvardijan, Blažević Niko Ivin, Nikolić Ante p. Krste, Blažević Tome p. Nike, Baljkas Roko p. Luke, Blažević Ivo p. Pere, Ženić Ante, Jurisić Mate, Jurisić Sime, Županović Sime p. Ivo, Lambaša Frane, Labura Krste, Labura Ante p. Jose, Labura Ante p. Marka, Lambaša Krste, Marićić Nikola p. Ivo, Županović Mijo p. Ivo, Ninic Luka, Ninic Vica Špirin, Ninic Pere p. Marka, Šupe Joso, Trlaja Sime obć. vjećnik, Trlaja Frane p. Vice, Ninic Male p. Ivo, Šarić Ante, Zaninović Grgo, Šarić Filip p. Marka, Zaninović Jakov, Zaninović Mate p. Tome, Šupuk Sime, Škarica Iviša, Zaninović Vice, p. Marka, Zaninović Niko, p. Marks, Zaninović Ante.

(Slijedi još preko hiljadu podpisa).

Kandidatura Marka Stojčića pk. Ivana.

Ovih dana je izšao proglaš u kojem se izlože kandidatom stranke prava Marko Stojčić pok. Ivana.

U tom proglašu se kaže, da je taj kandidat pravaški, da je čelik Hrvat, da je uzor značajnik i poznati radnik na narodnom polju.

Tko je podpisao proglaš?

Njedan pravaš koji bi vidio malo dalje od nosa. Njedan pravaš, koji se je u radnji za pravaštvu i narodni napredak izticao.

Zar prečastni kanonik Vidović ili Tambića, zar Don Vicko Škarpa, zar svećenici pravaši, zar Roce, zar Krištići, zar Skračići i toliki drugi otačbenici koji su do sada uvjek za pravaštvu u ovom kotaru radili?

Ne, ne, nijedan od tih otačbenika nije taj proglaš podpisao, ne, sada su došli neki novi pravaši kao Miloš Mršić, pok. Mate, koji je u Zatonu nogam gazio našu svetinju, našu trobožnici, kad su Zatonjanci na odlazku pratili svoga župnika Don Vicka Škarpu.

Takov pravaš podpisivao proglaš za Marka Stojčića. A oni drugi pravaši, oni koji su za pravaštvu radili i trpili, oni podpisivaju proglaš za Dra Antu Dulibića.

Neovlašteni podpis.

Na Stojčevom proglašu ima podpisani, i Zaninović Pere, imi i Filipi Miroslav iz Betine, imi Lovre Županović Gáj, Duje Županović, Ercegović Gáj Jure iz Rogoznice, imi i Luka Višnić, glavari Danila, a ovi izjavljuju da su bili ili prevareni ili da nisu ovlaštili Stojčića da njihovo ime podpiše.

Takovih ugraviranih imena ima za stalno još dosta.

Na svaku način te neovlašteno podpisivanje dokaziva mnogo, navlastito dokaziva kakav je uzor-značaj tko se služi tajim imenom.

Pravaštvu Marka Stojčića.

Svak se sjeća skupština, koje su se držale kad su se vodili občinski izbori. Na tim skupština Marko Stojčić govorio je kao pristaša "hrvatske stranke" i nekao je svoje pravaštvu, dapače se kašnje pravaštvu izravnavao kad god je mogao.

Kad je pak Stojčić radi svoje sile i samovolje izašao iz občinske uprave, htio je doći do saveza s Ilijadnicima i pravašte na taj savez prisiliti. To je on javno pisao. A jel to on činio radi dobra občine, jeli radi pravaštvu?

Nije. Pač je javno je izvodjeno, da je on htio prisiliti sve pravaše ovog kotara na izdaju pravaške misli.

U broju 3 t. z. „Moje Svetjelo“ on postavlja svoje uvjete svim Hrvatima ovog kotara. U tim uvjetima zastupnici moraju biti izvan stranaka i moraju raditi bez obzira na odluke koje organizirane stranke.

To je sve on javno pisao na 26 veljače ove godine.

Do 26 veljače dakle Marko Stojčić nije o pravaštu ni sanjao.

Za izbor zastupnika za carevinsko viće predlagao je pače „da se pozovu sve občine ovog izbornog kotara i nek složno proglaše kandidata“. I ovaj zastupnik nije smio biti pravaš nego izvan stranaka, i morao je raditi bez obzira na odluke koje stranke.

Ovako je Marko Stojčić do 26 veljače ove godine mislio i u svojoj bahatosti htio je da i drugi ovaj misle.

A kad su ljudi sve to odbili, jer o tim pitanjima nisu htjeli razpravljati bez ovlaštenja stranke, kad ta izdaja pravašta nije upatila počele su druge gusle, a počeće su nakon što su proglašeni izbori za carevinsko viće na temelju občeg prava glasa.

Obće pravo glasa.

Sada kad svako mužko čeljadje, koje je na vrijeslo 24 godine ima glasa u izborima, mislio je Marko Stojčić da može računati na neupućenost puka i da ne može neuke zavesti.

Za pravaštvu se je u ovom kotaru mnogo radilo, mnogo trživovalo, mnogo učinilo. U ovom kotaru ima mnogo i vrednih i poštenih i zauzetnih pravaša, koji su tu misao pravašku u puk širili i za njih radili neimorno i nesebično. I naš list je za pravašku misao neumorno radio.

Ova pravaška misao prodrala je pučanstvo.

Sada je počeo Marko Stojčić sa familijom Ilijadica da računa i na pravaštvu, koje smo mi i naši prijatelji širili, za koje smo mi i naši prijatelji radili i trpili.

Oni su se prilično lijepe dogovorili i spriglijeli pod lozinkom da im je zajednički cilj: Občina.

Počeli dogovori i sastajanja. Počela zajedničko djelovanje. Počela hodočašća u Zadar.

S jedne strane udri u ime pravaštvu, s druge udri u ime kremenjaštva i pobjeda je sigurna.

Taj savez Marko Stojčić brižno krije od straha da nebi zavedeni otvorili oči, ali taj savez se odkrio, jer su ga izdala noćna dočekivanja i noćna sastajanja.

Pravaši otvaraju oči.

U Zadru ni isti velećenjeni vlc. Don Ivan Prodan, ne pozna naše stvari, ne pozna ni djevojanje ni odnošaje koji vladaju u ovom kotaru, ne pozna naše domaće težke borbe, nijemu nisu pobliže poznata ni naša nastojanja ni naša tridesetodjinskih dušmanu.

Marko Stojčić hoće da izrabi to nepoznavanje, hoće da izrabi pravaštvu. Ali prosvjetjeni pravaši ne nadu se na liepati i oni podupiru oduševljenjem kandidaturu Dra Ante Dulibića. Oni kao danas Šalju u narod proglaš, koji posluži svoje sumišljenike da svi kao jedan glasuju za Dra Antu Dulibića, za kojega je dao svoj podpis i svoju riječ ulazio i jedan čelikni Don Ivan Vidović kanonik, čovjek uživani znacajem i svojom dijamtanskom postojanomšću.

Mi smo uvjereni, da će i oni pravaši koji se se za čas pustili zavesti dati svoj glas Dra Antu Dulibiću.

Zavedeni.

Ima ih koji su se poveli za Markom Stojčićem jer da se je on pokazao izvrstnim upraviteljem itd.

U istinu što je on bio to je postao zasluga i trudom i napornom stranke i prijatelja. I da se davao razlogu još kako tako, ali kad je postao bezobziran, ohol, kad je postao načelnikom dona „nikto nikada nije upliao na nijedan njegov čin“.

Tako se on hvali u jednom svojem javnom pismu.

Dakle kako je on tada upravljao?

On ne samo što nije ništa prišedio, kako se hvali, već je napratio na Občinu sledeće nove dugove:

- 1). kod Inchiostra K 30.427.09
- 2). kod banke u Šibeniku K 58.196.00

Ukupno K 88.623.09

Osim toga on je potrošio nove što su bili do godine 1905 položeni u občinsku blagajnu za sagradjenje školskih škola, i to: za školu u Zatonu K 6000, za školu u Lozovcu K 3000, i za školu u Konjevinama K 3000, te ujedno tega nisu se u ovim selima sagradile običane školske kuće.

Pa ni u Mandalini nije ništa učinio, premda je za radnje imao na razpoloženje više hiljada kruna, a nije učinio, jer je drugdje razispino sve potrošio.

Kad se sve to skupa zbroji, Stojčić je kroz njegovu kratku upravu, svojevoljno prouzrokovalo u občinskoj blagajni manjak od K 100.623.09 (to jest kruna sto hiljadu sedamdeset tri i par devet) i još više hiljada kruna kamata za to do sada izplaćenih.

Još se tomu mora nadodati, da je on utjerao c. k. poreznu uredu kroz njegovu upravu K 23.927.72 više nego li je bilo proračunano.

Prama tomu Stojčić je bez potrebe i bez privole občinske uprave i občinskog Vieća potrošio preko sto i dvadeset hiljadu kruna običinskih skovog načina i tim povećao občinski dug.

Što Stojčić kaže, da se je kroz njegovu upravu potrošio u javne radnje kruna sto hiljadu, to je istina, ali nije njegova zasluga, niti je treba udružiti ni jedne pare, jer je za sve radnje imao napose svu novcu.

Za ove javne radnje bilo je proračunano u občinskim proračunim:

godine 1903	K. 16.670.00
" 1904	K. 19.600.00
" 1905	K. 37.330.00
država je pak udjelila podporu:	

godine 1903	K. 11.000.00
" 1904	K. 5.600.00
" 1905	K. 8.400.00
ukupno K.	98.600.00

Dakle on je imao za javne radnje u gradu i po selima oko sto hiljadu kruna, pa ako je to potrošio, opet kažemo nije njegova zasluga jer je to mora potrošiti.

Kad je svršila godina 1905 i kad su občinski upravitelji i zastupnik Dr. Dulibić vidili koliki je manjak u občinskoj blagajni, pozvali su Stojčića na odgovornost.

Naravski, da su mu onda drugovi u upravi koji su takodjer odgovorni za sve sto se čini u občini oduzeeli občinsku blagajnu i od toga časa započinje njegova mržnja protiv zastupniku Dr. Dulibiću, proti sadašnjem načelniku Dr. Krstelju i u obče proti svima, jer su svi odobrili postupak Dr. Dulibića i občinske uprave.

Naravski, da su mu onda drugovi u upravi koji su takodjer odgovorni za sve sto se čini u občini oduzeeli občinsku blagajnu i od toga časa započinje njegova mržnja protiv zastupniku Dr. Dulibiću, proti sadašnjem načelniku Dr. Krstelju i u obče proti svima, jer su svi odobrili postupak Dr. Dulibića i občinske uprave.

Kako smo dokazali Marka Stojčića vodi osveta a ne pravaštvu. Osveta mu je tiskala pero

u ruke kad je ono svašta pisalo i kad je ono pozivao pučanstvo na mržnju, na bunu. Osveta ga je vodila u Zadar, u Split. Osveta ga bacila u naručaj Ilijadčića, osveta ga doveila do ulaganja Don Ivi Prodanu, osveta ga nagnala na misao da kandidira.

Kandidaturu u ime pravaštvu htio je da osuđeti izbor čeliknog i poštenog i zaučenog Dr. Dulibića; htio da raznudi složne redove otčenika ovog kotara, htio je učiniti uslužu neprijeteljima hrvatske stvari.

Vrst agitatora.

Kakov je vrst agitatora za njegovo novo pravaštvu izabroa Marko Stojčić dokaziva i onaj Luka Mišurac iz Šepurine, onaj ortak osudjenog Krnica u poslu blagajne Šepurine.

Ovaj čovjek, kojemu su džepi prilično puni tudjeg novca veoma je smion, kad u imu pravaštvu svaško stvarstvo klepete po Šepurinu i okolicu. Tu on mnogo klepete. mnogo izmisija, mnogo varu neupućen svjet, mnogo se razmeće pijkom, mnogo trči.

Nego to zna, da se i neuki ne raztrizne, tko zna da i još tko god ne otvori oči, a Luka Mišurac bolje bi za se učinio, kad bi obzirne polaganje hodao, jer u trku lasno se skriva vrat.

Mogli bi nabrojiti i još kojega novog pravaša soja Mišurčeva, ali dosta je on, da se vidi njihova robota. Nego kažemo i opet: tko polaganje idje daleko dodje.

Sredstva agitacija

Znamo za mnogo toga, ali hoćemo kao da ne vidimo i da ne čujemo. Kad bi se mi htjeli služiti svim dopuštenim sredstvima, mogli bi odbelodati i pisama koja su nam poslana na objelodanje i koja prikazuju stanovite narave, stanovite čudi i stanovite značaj, ali nećemo. Nam je dosta da sad da smo onako letim razbiti, zašto se pojavljuju dva kandidata preto Dr. Antu Dulibiću.

Izlet „Hrvatskog Sokola“

u Skradin.

U najavljeni sat u nedjelju po podne izišla je sokolska četa uz veselo udaranje „Šibenke glazbe“ i obala grad.

Na obala sjajno se množiće svijeta. Tri krčata parobroda izletnika, dva su već odputovala, na treći se ukrcuje Sokol s glazbom i s mnogo izletnika. U jedan sat i po odstisnuo se i treći parobrod, a s obale ga prate zanosiči poklici.

Izletnik je razgledao krunu, a slike ukrasne kuće. Sve udruženje, sve razigrano, Glazba udara, Sokolska himna morem se razgledati i klanjanje naroda Dr. Dulibiću skladu se s sistemom sa parobroda. Prizor veličanstven. Krajem poko deveda se u Skradin opet sile izletnika u sedamnajest kojica i u nekoliko kola.

Dolazak u Skradin.

Na osam sati prisjedila su bila već sva tri parobroda u Skradin. Skradin was okiće trobojnica. Izletnik došao cito Skradin na obali. Na dočeku izišli svidjenoj rođoljubiji skradinski predvodjeni gosp. načelnikom Mudražićom, obje, prisjetnicima i presv. opatom Dr. Kragićem.

Sokol nastupio, Krasna, nedogledna povorka u grad uz veselu svirku Glazbe. Sa svih strana dočekajući je ubrnesni poklici: živio Dr. Dulibić! živili Hrvatski! živili Šibenčani! živio Hrvatski Sokol Šibenski živio načelnik Šibenski! Na poklike odvraća povorka poklicima: živio svjesni skradinski Hrvat! živio načelnik skradinski! živio Dr. Dulibić!

U povorki osim Skradinjana vidjeti je mnogo broj naroda iz okoline skradinske. Sila ga je okićena vrpčama trobojnica, a na njima napisiti živio Dr. Ante Dulibić! Pó zidovima svuda izborni proglaši za Dr. Dulibić, veliki plakati snapisom: Živio duci Dr. Dulibić!

Na putu usred grada došlo vrtuncu. U tom vrtuncu stigla impozantna povorka na „Pučku livanu“, svu okićenu trobojnicom.

Tu je naš Sokol izveo svoju javnu vježbu na obče zadovoljstvo, uz odobravanje silnog množstva, među kojim je bio odlčno zastupan i krasni spol.

Uz udaranje „Glazbe“ izvele se sve vježbe po programu, a onda je okolo 4/5. sata ista povorka istim redom krenula natrag u grad i došla pred Občinu.

Putem se na jednom mjestu iz krčne javio po koji kremenjak i htio da klije Pendulu, ali ga zagludio odmah burno oduševljeno klanjanje: Živio Dr. Dulibić! Doli crna četa!

Pred Občinom.

Kad je povorka stigla pred občinom, na plakatu, zbio se tu silan narod i nastavio klanjanje. Sa prazračne Občine progovorile narode Dr. Krstelj, vodja Sokola VI. Kulić, Dr. Drinčović i fratar Penić, dokazujući mu zašto svaki svjeti izbornik mora da na 14. o. m. glasuje jedinstvo za Dr. Dulibića. Svi ti govorili popravili silnog klanjanjem Dr. Dulibiću, Hrvatskoj, i povincima Dr. Dol Bezpoštu.

Nakon toga se sakupljeni narod počeo ra-

zilaziti, a izletnici podjedno da razvide Skradin i njegove osobitosti.

U „Hrvatskoj Čitaonici“ bijahu lijepo dočekani i okrepljeni.

Odlazak iz Skradina.

Okolo 6 sati i po počeli se kupiti izletnici na obali. Primicao se sat razstanka. Malo za tih primislo i to išao u Split. Osveta ga bacila u naručaj Ilijadčića, osveta ga doveila do ulaganja Don Ivi Prodanu, osveta ga nagnala na misao da kandidira.

Kandidaturu u ime pravaštvu htio je da osuđe i zaštititi. Domala parobrodi bijahu već kreati i stade se odmricati. Tako je bio upravo veličanstven, nezaboravan.

Sa kraja i sa parobroda izmjenjuju se pozdravi, odlična klanjanje. Sve je oduševljeno, sve maže klobucima, i rubčicama, pozdravlja se trobojnicom. To je sve tako trajalo, dok parobrodi zamaknute pogledu Skradinjanima.

Dolazak u Šibenik.

Nešto poslije 8 sati stigla su dva parobroda u Šibenik. U isto doba povratili se izletnici u kocijama. Treći parobrod u kojem je bio Sokol s glazbom stigao jedno 20 časnice kasnije. Šibenčki obalom užasala se silno množstvo, cijelo more naroda.

Riedko je ikada na Šibenčkoj obali bilo tolikog svjetla.

Kad je stigao i treći parobrod oduševljenje je probuklo.

Starci poznati smutljivi predviđeli su si gurnuo da će doček povratnika izletnika, pa da ga kakogod oslaže, postlaže na obalu koju desetak svojih larmača, sa njeko dječurju, da kliču, viču po njihovu haputku, a sve snamjer, ne bi li taj bujuk za sobom primodio strogog svjetla običnog. Prodjele se ali za njima nikoga. Tada se bješni vratiše iz parobroda.

Ali na njihovo izazivanje nije se se nitko ništa.

Medutim se iz Šibenskog Sokola i Glazbe, s u povorki slijedi Šibenčani, učišće iz Šibenika, učišće Šibenčanima, oni izvještavaju se početkom svih slike u Šibeniku.

Na njihovo izazivanje nema već glasa.

Narod se nakon toga mirno razlašao.

Izakosmo sve u krušnim potezima, bez potaknuti, bez uvezličanja. To nam nije nikad od potrebe a pogotovo ovom prilikom. Cio Skradin i cio Šibenčan ide, da je ovak bilo, cio Skradin i cio Šibenik svjedoci su tog nedjeljnog slavlja.

Istina pobijeduje!

Kandidatura Dur Vice Ilijadice.

O ovoj kandidaturi ne treba gubitit puno rieci.

Dosta je pogledati iko tu kandidaturu pojedupire i iko za nju radi, iko ju je iznio.

Zna se da je to kandidatura familije Ilijadice, i njihovih drugova Paške Rore, Nike Marinović, Dame Bala itd.

Mi smo u više brojeva „Hrvatske Rieči“ dokazali, koji su to i za što oni iznose tu kandidaturu. Mislimo da je svakom izborniku već jasno da oni idu. Brojke iznesene ne daju se pobiti, a izniet će se još i drugih brojaka.

To već uvijek svak, pa se nigdje i niko ne zagrđava za Dura: **Njegova kandidatura bila je i bitisala.** Broj glasova koji će na 14. pasti za Ilijadicu bit će tako **malašan i neznat** da će **ostat svak začudjen, a najviše oni zavedeni, koji budu glasovali za Ilijadice.**

Njihov poraz bit će puno jači nego je bio onaj za občinske izbore. **Zaludu je, povjerenje naroda ne stiće se nego radom i zastugom.**

AMERICA'S FIRST LIBRARY

Prilog „Hrvatske Rječi“ broj 132

„Pravašima“ oko Marka Stojića.

Pročitan sam izborni proglašenje na koji po-
stavljate Vaše podnosc.

staviste Vaše podpise.
Vas odabranici je "čelik-hrvat, uzor značajnik, poznat marljivi radnik na narodnom polju"; "osoba koja će kandidirati uz pravašku obveznu i pravašku izjavu"; koja će se šrtzovati i predvoditi vas u izbornoj borbi pod pravaškim barjakom"; on će "olakšati patnje hrvatskog naroda"; on će "spas domovine"; on — "Marko Stojanović Ivančić".

Stožić pok. Ivana".
Ljudi, ne kupujte mačku u vreći!
Niti se sam Marko Stožić ne sjeća kad se
ubrajan u pravaša a da je ikad radio i djelovalo
pravaški, to će Vam i sam priznati, ali nakon
dovršenih izbora.

dovršenih izbora.
Zavirimo u zube tom „pravaškom“ Uskoku.
Kad su pravaši žagličili ne sudjelovali
riečkoj resoluciji, onda Marko Stojcić bio spra-
van dati ih, na povratku iz Splita kroz Šibenik,
izviđati. To se je meni i drugima izrazio.

nije se rodio u Sibeniku. Dakle, i vi braćo, okolice Šibenke. Dā; tudjini, turešti ste – po njemu – ako u Sibeniku pokrivate i čast občinskog podvornika.

Vas „pravaški“ kandidat Marko Stojčić u svom „Svjetlu“ 26 pr. veljače užtradio – a danas nije opozvao: „Za hrvatske bezobzirne izbore raditi će svi Šibenski hrvati sa obzirom na odluke koje organizirane stranke u Dalmaciji“.

„U saboru li ljudi ne će se priključiti strančkim klubovima, nego će neodvojivo raditi u glasovima knj. i učenjima, i osvajaći i gospodinjati“.

Nadalje govorac o šibenskoj občini: „odstupivši vjećnike upotpunit će se s ljudima iz Ilijadičine frakcije i dati njim mesta za dva prisjednika“.

Taj Vas „novi pravanski kandidat“, dva su mjeseca da objava otkrio presednika stranke prava vel. Prodana i podpresednika vel. Dr. Majstrovicu izituc u zagovaraju sam samo svoj kandidaturu.

znao je da Prodanova kandidatura bi proglašena na 7 pr. travnja; znao je da će na pravaskom sastanku birača ovog izbornog sneži dneva 14. pr. travnja u Šibeniku biti poprimljena. Pa ipak tako i tekilo rovario je protiv Prodanove kandidature, da je sklonio „svoje pravašće“ iz Prive Sepurine, koji predvodjeni Lukom Misurićem sat prve sastanke, ponudile mu tobož na svoju kandidaturu. I Stojlo ih objeručko primio sokolovo leće: da ima novaca na razpolaganje. To nije bio kazaon stajđevac Franjić-Kesić Stipe p. Jose, a poslijе potvrdili sama braća Luka i Cvitko Misurić. Tako se radio iz zasedje, dok na sandomierskom sastanku, pri poprimljenoj kandidaturi Prodanova, na izričiti upravljenici moji upit Luki Misuriću: imade li što prigovoriti? Ovaj odgovor: da nema ništa.

Nakon popravnjene kandidature Prodana Marko Stojčić u pravilni šestorice putuje u Zadar. Hoće da mu Prodan užupi kandidaturu, jer da ima najviše izgleda poglavlja njegova osoba, pri slučaju iznim izborima da će ga i njegovog glasovati za D. Dr. Dilibića! To vole Marko Stojčić, onaj Stojčić, koji otrog na pun mjesec dobio je 24 pr. ožujka, u svom predstavnik „Malo Putničko društvo“ u Župišću, da „Zdravko i Judo“ panflet zapечаćet. On Stojčić u iznim izborima za D. Dr. Dilibića. To nek kaziva glavnu sv. Jakova. A po D. Dr. Dilibiću bilo bi i ponize nije kad bi njegov glas i primio.

"oko Marka Stojića."

Dakako, da smo se ja i član središnjeg od-
bora g. Kulic kandidaturi Stojčiću upzrotili. To
me veli. Prodan je pričio. No što Stojčić i od-
vratio: onda da mu ne ostaje nego za Prodana
radići.

Takvi Stojčić bio na jeziku. A u srcu? Stari
nepopravljivi grešnici. *Pošao na povjerljivij do-
govor Tončiću*, da nakon podstrogatog izječja
predbac, „zašto dozvolio otvor tiskarne u Ši-
beniku, jer da će mu kandidaturi pomrsiti raču-
ne, „Hrvatska Rie“?

"Na povratku iz Zadra Stojčić i njegovi "pravaši" ne izleti Prodanu, nego zagovaraju *kandidaturu Stojčića*. U Zatonu, po uputi Stojčića, Mate Antić da mi razumili: kako bi bilo koristno i unosno po me, da bi batalio Prodana i se pravaš odustevio i sklonio za Stojčića, jer tad da bi mi bio zajamčen mandat u pokrajinski Sabor, onosno čast prisjećanja na Žem. Odborju. Kani se sotono krštenje duše! Stojčić ne će Prodana, jer ja furešti: Stojčić ne će Prodana, jer hoće — sebe.

A kako da Stojči izpliva? Uskočio u pravac „Frakcija“ Ilijadice u Šibeniku, a Tončić u Zadru! „riče su Stojčić, Pajo! — rekoh tada sebi — radi se o obrazu tvoje i ne budu tudej loncu zaklopak; čuvaj se, da ne plijneš na svu svoju političku prošlost; budи sve, Pajo, ali ne, ne budi bećanin, kamarilac, Pajo!

Tončić je poznat širom pokrajine, što je, ljudice nije Hrvat; Stojić je sve, samo što nije pravas. Socijalisti Đorđe kaže mi da su njegovi za ljudicu, jer oko njega „srpska svakojakih ljudi“, pa im nije pogibeljan. Stojićevi agenti Milišić i Franjić-Kesić žamle mi: da obstoji izborni kompromis Stojić-ljudica“, zalećeni i u buduću kuću. Mogli bi ljudičići i u prvim izborima odmah za Stojića.

da su stranke vel. Dr. svoju

Stojeću, pošto je mi stari prokušan pravaši ne htjedosno ulijavati na Tončiću uđicu da bude moji oruđani Stojeći nesposobnosti, mržnje, o-svetne nadostosti i brutalne sile, jer bi tim hrvats- stvu ovog kotara za punih pedeset godina nafrag potisnuli. Hlijadici na ostaje nego da odmah u prvim izborima podade svoje glasove „novom pravašu“ Marku Stojčiću. I onako će pri prvom glasovanju oba sjajno propasti. A to će mi biti najradostniji čas u dolini suža, patnja, progona- siva i žrtava što sam kao pravaš u ovo 28 go- dina svog političkog rada podnio.

dina svog političkog rada podno.

Pri ovom jagmi za mandate, kad može u pravašće biti primijenjena kamalarac Perić, za sto da ne bude primijenjena i Tončićeva igračka – Stojić? Ta „jedino“ po Stojiću zna se da imade još pravašća u Šibenskom izborništvu!“

Ovako govore samo oni, kojima je jedino, do obveza, izjava i naziva „pravas“. Pamet

pusto blago!
I do sad je kuga morila! Minut će i izbori. A rad ostati će na starim pravašima; na onim pravašima po kojima se nije znalo „da imade još pravaš u šibenskom izborištvu.“ „Pravaši“ očekuju Marka Stojčića! Ja Vas sažaljivam i oprasćam Marka Stojčića, jer ste nevjestiti politički borbi, jer ste lakovjeri, ali nije zlato sve što sja. A da nije, pokazat ću vam *biudete li zahvaljavati* da Vašeg „novog pravaškog kandidata“ Marka Stojčića da i ja budem sudionikom u kortezačiji njegovim umnim i parlamentarnim govoran-

užim iz... Brojiti čemo se na dan izbora!
glavama sponzora ponije-
ponije-
Pavao Roca.

Pavao Roca.

PISMA PRIJE IZBORA

Moj težače, sustani mi malo
Pusti za čas ralo i motiku'
Rabotniče, pusti alat na stran,
Otri s čela znoj poštenog truda
Siani za čas, kazat ču ti nešto;
Moj ribaru, pusti za čas mriže,
Zaboravi za čas sinje more,
Nagni uho nu besudu moju;
Moj pastiru, dohvati se hлада,
Zbij mi svoje u planđiste ovce
Po poslušaj što ti kazat hoću;
Poslušajte svi vi, što ste vazda
Držali se složno i junački
Svi zajedno za jednu stožinu
Kad god vama pogbelj zaprijeti.
Poslušajte svi vi, što ste vazda
Milovali i ljubili žarko
Ovu svoju zemlju zavičajnu
Gdi vam simu prvo sunce jarko;
Poslušajte svi vi, što želite
Sebi, dici i kolinu svome
Da im bude bolje u buduće
Da prestane ovaj zeman težki
Da prestan ove grdne rane
Što vas jošte kao mora tište
Da prestan nevolje i muke
Što ste jadni ni krivi ni dužni
Baštini od izroda kleti
Kad se ono u prošla vremena
Podigoše da vladaju s vama
S vam i s vašim trudim krvavima.
Vrime gradi po kotari kule
Vrime gradi, vrime razgraduje.
Sruliše se i njihove kule
One crne, mrzke karake
Gdi su dugo ljuto pašovali
Gdi su silom i grabežom grdnim
Sebe samo lipo podkožili
A nevolju vama ostavili;
I danas bi vama isto bilo,
Trajala bi jošte ona sila
Nevolji bi vaše ponarasle
Da se nisu na obramu našu
Digli ljudi, prijatelji vaši,
Prijatelji bidnoga težaka,
Prijatelji jadnog rabotnika,
Prijatelji mučenog ribara,
Prijatelji samotnog pastira,
Prijatelji sviju, koji čute
Za poštenje i za ime svoje,
Prijatelji sviju, koji ljube
Ovu grdu zemljice hrvatske
Gdi nas majka rodi i odhrani
Da budemo svome rodu dika,
Da budemo svi složni, jednaki,
Svi pošteni usred truda svoga. —
Digoše se prijatelji tvoji
Izmucići moj narode dobri,
Otiraše paše i spahije
Suzbiše ih sa pridržaća tvoga
Odbiše ih od tebedaleko
Da te više ne muče kô do sad.
Ti si njima, prijateljini svojin
Pomudio ruku pomoćnicu
Skočio si kati i satr' stiže,
I preklani na izborim glasnim
Složnom voljom i junačkom snagom
Aždaji si svojoi satr' glavu.
Bio si je skrhao i satro,
Jedva nešto u njoj crnog duha
Ostavio, da se muči bisna
Da kvarti do lipsanja svoga.
Sičaš li se, kako si se onda,
U veselju svojim kućam vratio,
Kako su se od pivanja tvoga
Sve orile drage i doline,
Sičaš li se, kako ti se onda
Tvoje ime, ime od junaštva
Pronosilo preko zemlje cile

Gdi su godir braća ti Hrvati!

Po Hrvatskoj cijoj svud je onda
Klicalo se tebi Slava, Slava!
Al da znadeš jada golemoga,
I sramote dosad nevidjene,
Poslušaj me, kazat ču ti pravò,
Samo pravo, tako bio zdraivo.
Onoj ljutoj, paklenoj aždaji
Onoj twojoi pijavici davnoj
Primako se čovjek bez obrazu,
Primako se ludjak naprizaču
Pa je stan na prsa privijat,
Pa joj stao i rane zavijat,
Pa ju digo na krvave noge
Vratio joj i snagu i život
I ona se opet sad podigla,
Opet na te reži osvjetnicu
Opet hoće da potlači tebe.

Poslušaj me dalje da ti kažem
Sve što imam na srcu, na duši,
Primućati ne mogu i ne smim
Moram kazat pa kad puklo puklo.

Crna družba cigančadi mrzke
Podigla se eto pred izbore.
S njom se druži odmetničke kleti
Stojeći Marko, kog si bio digo
Na stolici načelnika grada.
Šunulo mu nešto u moždjanu,
Posvadi se, žalostna mu majka,
S prijateljem svojim, a i tvojim,
Pa sad bisan po prkosu ljeta
S družbom crnom na teferici ide
Ona njemu sad kliče „Živo!“
S njom se druži s njome razgovara,
S njome se na tebe obra,
Hotio bi da ti stisne usta,
Da ti neda iz njih izvit glasa,
Da te varkam sveđe s pravog puta
Kojim su te prijatelji Tvoji
Uputili se se složan nadješ,
I da složno tu aždaju smrviš.
Jest, tako je, to se danas vidi
Bilodano, očito i jasno ;
Stojeći Marko nije šta je bio,
Nečastiv ga duh zaosinio,
Pa za inad, pa za prkos grđni
S družbom crnom, s ciganima mrzkin
U jedno se kolo utvato
A prot komu? Proti poštenjaku
Proti tvome prijatelju pravom,
Proti tvome zastupniku dragom
Proti vromi Anti Dulibiću.
Koješ eto do male danaka
Na četvrtost ovoga mjeseca
Hoćeš složno da opet izbereš
Za svojeg zastupnika vridna.

Tko će naći ljege ikakove
Na obrazu Ante Dulibića?
Tko će naći krivnje ikakove
U savisti Ante Dulibića?
Tko će naći Ante Dulibiću
Ni razloga ni povoda jednog
Da mu smanji ugled i štovanje,
Da mu stariji zasluge stecene
Sve u radu za dobro naroda?
Nije toga još rodila majka
Nema toga lica poštenoga
Tko bi njemu mogo da pridbabci
Da se nije često odazvao
Svemu, što je narod od njeg čekao.
On je vazda radio za narod,
On i drugo ne će ni da radi,
Njemu samo srce za tim hlepí
Da pomognе svakom, a najviše
Zapuštenom, nevoljnog težaku.
Nema dana, kad on nije kome
Učinio dobra i koristna.

Sve za drugog, a ništa za sebe,
Jer mu narod uvik na pameti

Na pameti, na srcu, u duši. —
Podji brate, kad god hoćeš k njemu,
Podji kad te potreba pritisne,
Izjadaj mu svoje gorce jade,
I vidit ćeš, on će te ganut
Ka rodjen brat i kao majka,
Pruži će ti svoju desnu ruku
I s tobom će poći gdi ti tražiš,
Odi god znadeš, da će naći pomoć
Tvome jadu i nevolji twojoi,
I ne će te ostaviti na putu
Skrbit će se za tebe sve dole
Dokle tebi ne pomognesasvimi.

Proti njemu tko se dake dize
I prot tebi narode, se dize,
Proti njemu tko se danas bori
Taj se bori i protiva tebi,
Taj ti više prijateljem nije,
Od tebe je taj se odmetnuo,
Njega vodi samo strast i mržnja.
Ali ti take ne smiješ da slišiš,
Take moraš od sebe odbacit
Pogledaj im predobro u oči
Da se jadni potule, zasrame,
Da okaju svoju pakost ludu.

Na stran s njima, nek idu kud hoće,
A ti čvrše svoje kolo stisni
Oko onih, što te uvik ljube
Uvik vole žarko, istinito.
U kraj s njima, s kletim odmetnicim,
A ti skupi svoje sile složno,
Okupi se, narode, opeta
Oko jednog, hrvatskog barjaka,
Oko jednog poštenog imena,
Oko tvoga Ante Dulibića!
Za nj izidji na četvrest svibnja
Na junačko izborno mezevo,
Za nj ti podaj glasove čestite
Da ostanesh tako što si bio
Čst i svital pred hrvatskom braćom
Po ostaloj domovini twojoi,
Što gledaju opet sad na tebe
I čekaju da ponoviš međjan
Međjan časti i međjan poštenja
Na kome će crnoj družbi opet
Odvorniti za uvike zadnja,
Na kome ćeš ponovit osudu:
Proklet bio, tko narod izdade,
Proklet bio, tko dušmanu služi,
Proklet bio, tko za robstvo radi.

Naprid dakle — na izbore složno!
Svi za jedno ime plemenito
Svi za ime Ante Dulibića!
Tim imenom zakitimo samo
Glasovnike naše kod izbora
Na četvrest mjeseca ovoga,
Svi za našeg Antu Dulibića
Svi za njega, jer svi onda jesmo
Za poštenje, za pravici našu
Za slobodu hrvatskog naroda!
Naprid dakle — nek dušmani drhcu
A nek živi Ante Dulibiću
Naš čisto ogledalo sjajno,
I nek živi naša sloga bratska,
Od koje će zasijat nam Hrvatska!

Janko Smiljanic.

Poruka

„Kremenjačkim vodjama“.

Neka Kremenjački vodje izaberu odbor između svojih pristaša. Neka taj odbor — kojemu će načelnik biti na razpoloženje, samo ako im je po volji — pregleda blagajnu i svaki spis na občini, pa neka izreče svoj sud o današnjoj i o bivšim upravama.

Preporučamo tom Kremenjačkom odboru, da pregleda takodjer i djelovanje njegovih ljudi, kad su upravljali „Kotarsko Gospodarskom Zadrugom“.

Tko bude kriv, neka ga se preda državnem odvjetniku.

Viesti.

Poslovni broj Pr. VI. 8/7

U IME NJEGOVA VELIČANSTVA CARA!

C. K. Sudski Dvor I. Molbe u Šibeniku, kao nadležno Sudiste u tiskovnim poslovima, rješavajući u nejavoj sjednici, predlog 4. Sibnja 1907. Ss. 8/7 c. k. Državnog Odvjetništva u Šibeniku;

S u d i o j e :

1. Sadržaj djela a) trafileta „Magjarska stranka“ što počinje riječim „Fukara koja“ do riječi „njezin tajnik“; b) članaka „Varke i Urote“ što počinje riječim „Neposteni klevetnici“ do riječi „čemo kartice“ tiskani na II. strani 14. stupnja časopisa „Hrvatska Rieč“ broj 131 objelodanjenja u Šibeniku dne 4. Sibnja 1907., tiskom tiskarne Dr. Krstelj i drug., i komu je odgovorni urednik Josip Drezga, sačinjavaju preustupak držanja na nepristojstvo predviđen od §. 302 K. Z.

II. Potvrđuje se obavljenja zaplijenjena, te se zarađuju razpoznanje zaplijenjenih tiskopisa.

III. Odredjuje se uštenje zaplijenjenih otiska, kao i onih koji bi bili susjedno zaplijenjeni, rastav odnosnog tiskarnog uloga i objelodanjenje ove osude u dojducem broju zaplijenjenog časopisa.

R a z l o z i :

Sadržaj zaplijenjenih tiskopisa, kada je obzirom na opstocene prilike u Šibeniku, da potiče i navede na nepristojstvene razdore stanovnike istog grada, pa s toga obuhvaćaju skrajnosti prestupka predviđena od §. 302 K. Z. bilo je suditi kao u osudi.

C. K. Sudbeni Dvor I. Molbe.

Šibenik, 4. Sibnja 1907.

M. GRISOQONO.

Izbornicima!

Našim pristašam prepričamo mir i ljubav.

Naša stranka je stranka bratstva, napredka i pučkih prava, pa ne tripi samosilnike, samozivce, ali ljubi sve težake, sve radnike, sve one koji se hrane od svojih truda.

Ljubite dakle, braće, i one koji su zavedeni, jer će i oni doći na pravi put. Naštotejte lijepe načinom da ih obratite i odvratite od zla i od zlih ljudi.

U to ime: Bog i Hrvati!

Potpis. Kako javisimo u prošlom broju, odpočeli smo danas priobčivanjem imena svih onih, koji podpisala proglaša za kandidaturu Dr. Ante Dulibića. Upozorujemo, da ta imena štamparamo onim istim redom kako su bila podpisana na rečenom proglašu.

Pendulov organ. Po gradu se jučer čitali brojčaji u formi reklama za cirkuse, da će danas Pendulov organ biti izvareno navijen i da će zasvirati ko što nije do sada. Kasno se stjeli. Za njegovu svirku nitko već ne mari. Štonana je, ne valju Zubci.

Kazalište. Radi velikog posla oko izbornog materijala i radi nedostatka prostora ne možemo, da se potanje pozabavimo kazališnim referatom. Druživo imamo dobrilj snaga. Novelli i Vidaljeva pravi su umjetnici. Ipak do sada kazalište nije najbolje posjećeno. Sutra prikazuje se Šekspirov Hamlet.

Iz Zatona. Odgovor krmeljvcima na njihov športki List. Krmeljvcima nije dosta derati se po Šibeniku: vanka furešti već su počeli i po selima zavajdati i nagovarati: da mi seljaci jedan drugog nazivljemo „fureštima“, i da mi nepriznajemo nikoga za zastupnika, nego lijepoga Vicu Ilijadu. Imali su u Zaton doći krmeljovi, bili bi ih dočekali poštano sa glazbom, kao i za prošlih občinskih izbora. Nišu bili, pa sad iznajljuju i lažu na našu bracu, vodičane Pavu Roču i Donadinu, koji su bili u Zatonu na 21. pr. travnja. Mi smo njih upitali: o čemu će biti govor, da li o biranju zastupnika? Roča na to: jest, i za to smo došli, da se bratski dogovorimo i da dokazemo onima koji nas nazivaju fureštima: što mogu bez nas „fure-

sti“, jer i mi imamo pravo kao i krmeljvcu u Šibeniku birati poslanika. Pa je zapitao: da ne bi bio koji za Ilijadicu? Svi jednoglasno odgovorimo: nitko! Joso Mušić na želu Roče zovne krmeljavca Miloša Mršu i upita ga za koga će on svoj glas dati. Miloš odgovorio: za Stojčića. Onda Roča: dragi mi je da u Zatonu za Ilijadicu ne će nitko. Niki su počeli zagovarati Stojčića. Ali izjava Mrša „za Stojčića nami seljanima zabila sušak za uho, pa smo došli do zakljuka da Ilijadica i Stojčić mogli bi biti u tajnom dogovoru, i onda: tko je za Stojčića taj je i za Ilijadicu i obratno. Pa će nam pravašina biti red odstupiti od svog predloženika i odmah u prvom glasovanju, jer mi Zatonjani nebi htjeli da nás krmeljavi nadmudre. U tom dodjelu ja već Sevdrija i velim Roci: dragi brate! za Zatonjane ne treba rizikati. Zatonjani su svoji; ne puštu se oni varati i sigur si i uvjeren da za Ilijadicu lovi. A za ovo što govorim biti će najbolja svidiočna na dan biranja. Posli razgovora na „Poljanu“ podjosito u učitelja, a s nama i Joso Mušić, koga smo držali krmeljavcem. I ja njemu šaljim: Mušiću, ti si krmeljak! On: ljudi, protsite, bio sam do sada, ali već nisan. Ne bili bi ni prije, ali me nepravda i sila silila. Ja, Joso Cvitan Joso Bilusić i Vice Mrša pošli smo se potužiti i pravici potražiti kod načelnika Stojčića. A Stojčić na nas: da platišmo, ako nam je kriva neka za nj ne glasujemo. A ja načelniku: da i neću, kad nam pravo ne čini i što budem moći da ču raditi proti njega. I bio bih prošlih občinskih izbora učinio postula, da me vrag nije potencio i kazao svu moju manovru Ivi Sevdriji. A Sevdrija sav mi posao pokvarjava. I tako da je dospiro u krmeljavcu držbu. Roča upita Mušić: koliko je krmeljavaca u Zatonu? Mušić nještu: mogao bi sve jedinim bilim lancunom pokriti. A ja Mušić: za što ne crnjam! ne bi ih se vidio. I onda podjusmo, da prikratimo vrime do ručka, na temu našeg seljačkog zavabu, na „balote“. Pozovemo i Mušića, kada nije više krmeljak. On nami: sačuvaj Bog, da ne bi ni prije bio, da mu nije radi prošlog načelnika; moguće da bi se bio i obdržao u tome družtvu, ali da bi on i svog otca nazvali fureštom, pa za to da neće: to da je zanj najviša uvrda, što hrvat hrvatu može reći. Da misli u Ameriku, pa kad bi mu i u Americi Hrvat rekaо, da je fureš, da mu ne bi bilo drago.

Eto krmeljaci šta smo govorili u Zatonu: nista dobra po vas, kao što ne bi ni lipi Vice Ilijadica za nas u Beču.

Ive Ševdrija

Sa Konjevratu javljaju nam, da je tamo sve složno, sve na okupu za svog zastupnika Dr. Antu Dulibića. Isto tako i u Lozovcu.

Krapanj, Koliko nas god ima poštenih i svihstvenih izbornika, svi čemo jedna duša dati naše glasove za našeg dičnog zastupnika Dulibića.

Primošten. Slabo se je nadao, iko je mislio, da medju nama nema jednodošnosti. Kod nas vlasta samo jedno uvjerenje t. j. da moramo svih glasovati samo i jedino za Dr. Dulibića. Za druga imena mi ne marimo,

Mandalina. Nitko od protivnika nije se još usudio da zadje amo k nama u izborne svrhe. Znade svaki od njih, da bi mu to bio uzaludan posao. Na 14. tek. mjeseca eto nas tamo sviju pod trobojnicom da glasujemo za dičnog D. R. Antu Dulibića.

Rasline. Dobro smo sve razpoznali. Znamo kojim nam je dužnost. Živio Dr. Dulibić!

Zablaće. Kremenjački vodje neprestano se ovamo zalici i oblijetaju oko nas. Zaluđu! Nama je njihove objesti, nama je da našeg obraza. Svi čemo glasovati za našeg Dulibića. Živio!

* * *
Ovakih smo viesi primili i iz drugih sela, osobito zagorskih. Sve te viesi dokazuju jedno, t. j. da je pobjeda D. R. Dulibića sigurna, i da će pobjedi biti strašan poraz svih udruženih protivnika.

Današnji „Kremenjak“, kako je bilo i predviđeni, omaložavač je izlet našeg „Sokola“ u Skradin. Razumje se za što. Bio je razglasio da je, Skradin osvojen za kremenjače, a kad tamo u Skradinu i u okolicu za njih malo tko i znade. Težko mu je, gdje se u nedjelju, po Skradinu svakud Pendul orlo: „Vječnaja mu pamjat! i „Doli s crnom žetom!“

Priobčeno

Neki Radoslav Koštan činovnik kod Pozeznog Nadzorništva nasamaren od svoje strane Korine, te natuškan od nekih gospoda, koji zlorabe njegovo kukavno umno i tjelesno stanje Roča na to: jest, i za to smo došli, da se bratski dogovorimo i da dokazemo onima koji nas nazivaju fureštima: što mogu bez nas „fure-

* Za članke pod ovim naslovom Uredništvo ne prima nikakve odgovornosti.

sklonuo se je da podpiše priposlano pismo na me upućeno u „Glasu Šibenskog kremenjaka“ dana 4. svibnja 1907. br. 7., u kom hoće da prikaže mene kao poroditelja onog djela Zapisnika kremenjačke skupštine na Poljani dneva 21. travnja 1907, gdje se kaže da je njezina sestra Korina sredstvom spiritizma proglašila Vicu Ilijadu za zastupnika. (Vidi „Hrvatski Rieč“ dana 20. travnja 1907. br. 127, a ne 126 kako on piše), i da nije istina da se njezina sestra bavila tavulinom u „Kolu“ već u obitelji među tješnjim zwancima gdje da sam se i ja ušukao, i tu da ga je proglašila.

Upriaviti ovo priobčeno Radi Koštanu reč. Pripi, ne ču, jer je sažalno i teško dobiti se s osobom bolestnom koja se već približava Tabi i koja pobuduje smjej pothajatelja Kavane Dračar, ali da dokazem onom gospodinu koji mi je napisao „Pripisano“ da je lazivac i da je kadar svaku stvar napisati u „Glasu Kremenjaka“ samo da ocrni one, koji nisu snjima, reći će što moram. Prijave svega nije istina da sam ja ikome okolo „Hrvatske Rieči“ rekao da se Korina Koštan bavi spiritizmom, i moli Upravi „Hrvatske Rieči“ neka se o tom izjavи, dočim je istina da je jedan put, kad je Korina bolovala, poručila meni i mojim supružama da k njoj dodjemo, jer da joj mati van mesta, a od svojih zapuštena. Odosmo tada nadjosimo da nju cijelu kompaniju mladih djevojaka okolo tavulja, kojim je Korina upravljala. Izkazati ovdje što je ona tavuljina pitala i što je na njoj odgovorio ne ču jer je djevojka, a k tomu zauzbrijeno žensko.

Sto se tice Kola, izjavit će da su se preko cijele zime maldane svake večeri pod upravom Korine pravili spiritistički pokušaji tavuljina u najbolje može to posvjedočiti gosp. Rossini, koji je više put bio to zabranio.

Korina dobro zna da su u njezinu kući, kad je to pokušaje pravila bile prisutne i ožive curice, koje nju učešću: one zna da je Kola dobro zna da se zna baviti spiritizmom.

Zar je gospodjica Korina posumnjala na me stoga, što sam joj pozdrav digao? Pogriesila je. Pozdrav sam joj digao radi njenog dugog jezika, a ne na drugo.

Istina da uprava „Kola“ preko mog zahvjeta htjela nadarići moj trud pri kicenju kazališta za ples god. 1905. te darovala mi zlatnu iglu sa nadpisom „Kolo“ koju sam i na vratnicu nosio došte, dok sam držao da je Kolo u pravom smislu Hrvatsko Društvo, dočim kad sam se uvjeren da je na žalost samo našlo Kola hrvatski, a sve drugo u njemu da tom naslovu ne odgovara, odaleči sam se i tu iglu darovao Varoškoj Gospi, koja je bila pokradjena.

Slobodan, Šibenik, 6. Sibnja 1907.

Vi meni kaže, da sam Juda, izdajnik i bešija, poklopac Občinskog lonca i. t. d.

Da ja nisam što mi vi kažete, to svak znaće, jer sam bio ujek i sada sam sasvim slobodan, i neovisno čovjek i nisam nikada bio niči biti ičiji poklopac pa ni občinski. Ja, hvala Bogu, nemam potrebu od ikoga, niti želim tudega. Kad sam pristupio k vama mislio sam da ste ljudi, ali u vašem družtvu većim dijelom upoznato sam vas iko ste, što ste i što hoće.

Vi svi kremenjački vodje, a pavlastio Ilijadina familija, čemezete samo za Občinom.

„Hrvatska Rieč“ dokazala je svetu svetu sa vašim fašlom računima, kako ste samo vi kroz trideset godina žderali iz občinskog lonca; kako ste samo vi narodu naprili na ledju dug od preko jednog milijuna i dvjesti hiljadu kruni; kako ste nekim kremenjačkim vodjem darovali na stotine hijada kruna občinskog novca; kako ste pravili krive račune i fašle namire; kako ste najamotljivim načinom povratili občini novac hibeno i nepravdu uvravljati i kako niste nikada nista dobra za narod učinili.

Vi ste daček izli svu meso i oglodjali kosti našeg puka, pak bi sada opet htjeli, da dodjete na Občinu da ponovno žderete što su pošteni ljudi namakli!

Vi kaže meni da sam bešija velju vam da su bešije oni koji žderu, a to ste vi i sami vo, jer ste dovoljno dokazali kroz vašu tridesetogodišnju upravu Šibenskom Občinom.

Vi meni kaže, da sam Vas izdačao, da sam Juda, ali meni se čini da je Juda onaj koji žide i čini i koji tajnim ugovorom izdava svoje ljudi i ovaj naš narod.

Kroz ovo vrijeme upoznao sam vrlo dobro i uvjero sam se, da sva vaša politička sastoji u tome da dodjete na Občinu. — Vi niste Hrvati, niste Srbi, niste Autonomasti; vi ste ono što već svaki pametni čovjek znaće. — Vi varate svakoga samo da vas podigne na občinsku Stolicu, ali ja vam kaže, da su prošla vremena varanj, vaše sile i bezkonjaj.

Vi pozivljete birače, da meni nevjeruju i da mi nedaju podnipošto svoje glasovnice, a ja vam kaže da će svi razumjeti i slobodni birači povjeriti glasovnice neovisnim i postenim ljudima, a ne vama, jer vi želite dobro samo sebi i radite same da bude dobro vama, a narod učine neka se izlaze i bori ne za narodno dobro već za vas.

Ali ja svjetujem svakoga neka progleda i neka vam nevjeruje.

Oni dobi ljudi koje ste vi zaveli i koje učekate na bunu, neka pozovu vas Kremenjačke vodje, da se vi prvi izložite, a ne da se vi krije po kućam, a ukavkni narod da se po vašem huncutskom nagovoru za vas bori.

Gdje vam je obraz knjavice.

Sram vam budi narodne, izjelice i izdajice!

Šibenik 6. Sibnja 1907.

Marko Belamarić pok. Tome

Vinku Matasu
narodnom zastupniku

SKRADIN.

Iako su skradinski Hrvati samo prisiljeni u javnosti nahrivali zašto vas se je moralno zbaciti sa načelničke časti, zašto iz redova hrvatskih istisnuti; to ipak čisto i bistro nije htjeli progovoriti o vašim nečistim činim, e da tim ne nabace sramotu na skradinske Hrvate, koji su se borili sa velikim žrtvama za hrvatstvo i poštovanje cijene, da će te vi već jednom ušutiti, da će te vi sa intrigama, lažama, sa licumjerstvom prestati. Bezobnoštva, koje bi se grstio najniži stvor, i čini radi koji bi svak tražio pod crnu zemlju, preši su svaku mjeru.

Javnosti koji ste vi sa još dvi-tri lažitor-bezavaravali, nesmisne više ništa biti sakrili.

Ja sam iz puke obrane svoje časti, družstvenoga položaja i svoga političkog načela, za koga sam pripravljao na svaku žrtvu, prinuđen otkriti vašu zloubu, vaše denuncijanstvo, vaše prijavitve, jer ste vi upravo onaj, koji je sa lažnim i bezdušnim tužbama, radi kojih se je cijelo gradjanstvo zgrazio, htjeli baciti na put me, moju budućnost i moju obitelj. Htjeli ste upropastiti grijunjsim i zlobnim tužbama radi nogu i poštengog rodoljuba poštarskog činovnika Gargaševića.

Iztraga povedena od starije Vlasti, koli proti meni, toli proti g. Gargaševiću dokazala je, da ste zlobnik i lažac. Ovim tužbama htjeli ste same da ostanete dosljedan prijetnji izuštenoj pred izbornom komisijom, u prisutnosti političkog povjerenika g. Moscovice, na dan općinskih izbora I. t. t. elia, kad smo bili birani općinskim vijećnicim: „Krislić i Gargašević moraju biti premješteni“.

S toga vi ste objali kute i kutiće Pok. Školskog Vieća, Zemaljskog Odbora, Ravnatelj. Pošta i brzjava, Biskupske i Nadbiskupske dvorce itd., prikazujuci sebi kao nevin dobro janjače, koje nije kadro ni zlo pomisliti, a ka-

mo li učiniti, prikazujući sebe kao zasluzna načelnika, dobra i pobožna kršćanima (koji nikad crkve ne vidj), a samom žrtvom onih huncut Hrvata skradinskih i presvj. opata Dr. Kragića, koga ste vi nazivali providencijalnim čovjekom za Skradin, katoličtvu i hrvatstvo.

Dali čete vi u svojim namjerama, u svogim ciljevima uspijeti, to će budućnost kazati.

Svak je uvidio u vašim riječima laž i špekulanstu svrhu, svak vas je odbio, jer ste vi zabilježili čovjek polni anafabeta.

A sad rekbi, da ste predali ovu, nedjelu ulogu O. fra Luigiju Marunu.

Vi kad se domogoste načelničke stolice u svojoj praznoj glavi mišljače, da vam je sve pristo i da svaku vašu svu štipacku odobravati moraju; ali tako nije bilo, jer su vam svi pozvali i uvidjavni Hrvati znali do čega čete vi stvar dovesti.

Već u početku vaše **zlosretne** uprave na občini, počela se je opažati samovolja i rastrošnost u svemu. Zavladalo je ogorčenje i žalba, što vas se je **neposobna** na to mjesto postavilo, ali valja priznati iz same skrajne nužde. Uvidio se odma, da bi to moglo biti kome po hrvatskom stvar, te se je počelo stezati i svaki vaš korak pratiti.

Viđilo se, da samo za jednom stvari težite, sve odalečiti, sve ozovljovati, i izključivo raditi na svoju ruku i na svoju korist.

Tko je proti vama najviše vikao, najveću pogibelj hrvatskoj stvari u vam uvidjao? To su oni na žalost s kojim ste vi danas, ko norak i meso; to su oni, koji vas uzase drže i pod svoje okrilje uzešte. Razumim *ne iz ljubavi i časti prama vama, jer ste vi prava ništica, prava rana na hrvatskom skradinskom tijelu*, već izključivo, da imaju s vama jednog više uzase protiva današnjosti častoj hrvatskoj upravi, pa i upravo radi tog **ngida** se nisu usudili da putem javne štampe ustani na obranu vašu. Nitko, nije bolje znao do njih, **da ste crni od pete do glave**. Valjda vas bude od objeda oprala glasovita brošura koju glasoviti knijski arheolog pripravljava na vašu obranu, a koga će do potrebe na uvrat brošuram ilustrirati.

Namjera današnjih ljudi na upravi i većine hrvata skradinskih nije bila, ni iz dateka razpiriti vatu razdora i nesloge, već jedino mirnini načinom, kao čovjeku nedoljicu i pogibeljuza na načelniku stolicu izbaciti vas iz uprave i tim bi stvar bila svršena, ali vi **posilno** htijedate se na tom položaju održati, ma bilo kojim sredstvima.

Dotadašnji vasi opadaci i s razlogom crnitelji misili su vašim padom podignuti sebe. Ali videc, da im se nadale jalone, da većina skradinskih hrvata nedrži **ni najmanje** do ozbilnosti ni rodoljubija koje kakovit Corubolo-Feba i Marina, uljavitše se u kolu s vama da jurisaju na naše zasluzne ljudi i na samu hrvatsku stvar, onako podlim i nedoljčinom, načinom.

Svjedokom su ona rovarene i šurovanja sa hrvatskim neprjetnjima; svjedokom su one **gnjusne** navale i **izmisištjotine** protiv našim ljudima, koje ipak svoga paklenog cilja postignuti neće, a **crna ljaga ostali će na obrazim vašim**. Posle malo mjeseci nego zasjete do načelničku stolicu u opć. upraviteljstvu nastalo je nezadovoljstvo, počele kolati, ujekake sumnje. No sve se je pridruživalo, te ujekali su ljudi da se o tomu neprinagliju, da se stvar sakrije među četiri zida, e se utiče neprjetnja željno očekivane nastlade ne dade. **Dobro** je vama poznato koje i kakve je glasove o **vama** široj l. opć. prisjedniku načelniku g. Mudražiću, jer **daje nijebilo moguće kriti**. Pitam vas, da niješ imala izazi općine, kada bi ovu svetu bili predali?

Usprkos kategoričnoj zabrani opć. upraviteljstva, da vam se nesmije ni novići općinski povjerenici, vi ste ipak mile-lale, mažući-lažući znali od ondašnjeg tajnika-blagajnika g. P. Bošnjaka iz zaklade Rajevice K. **hiljadu za samih 6 mjeseci u 6 %**. Međutim vi za **deset godina neplaćačte ni dobiti ni igda išta na račun dădoste**.

Vi bješkate opomene ne vredile, a vidiv crkovinarstvo da vaše stvari **zlo idu**, ono se je mjeseca studenoga 1905., po svojoj strogoj dužnosti, naslonilo na vaše veoma opterećeno imanje.

Od onda vi počete proti presv. Dr. Kragiću vikati i ocrnjivati ga. Što je ovo? Prijavština.

Jovo Pavasović-Banin još god. 1900. davao vam za crkvu na račun svoga duga K. **trideset i vi** taj novac predadoce crkvi istom dne 26/9. 1906. i to tek onda, kad saznao da je stvar crkovinarstvu javljena, te da bi pred sudom mogli odgovarati. Sramota!

A i bez ovoga crkovinarstvo je bilo **izdato način** svojim kmetovim i dužnicim, da vama crkvnog novca nikada i podnipošte nedudu.

Pitao bih vas, vladaju li **iskreni** odnosi između vas te vaših današnjih savjetnika i tobožnih prijatelja: O. fra Linga Maruna, Corubolo-Feba, Marina? Smješno je samo o tomu pomisliti osobito nami, koji vas sva četiri dobro poznamo. Što i kako je držao i mislio o vama fratar Marun? Ta to svak znade, **da vas je držao kao jednu propalicu, za mjesto načelnika neposobnu i pogibeljnou**, koju je sve do studenoga 1905. govorio: „**S Matasom vani iz svake kombinacije**“. Nek fratar Marun ovo pobije, a ja cu se svjedocima.

Danas je s vama, ali i sutra mogu ponovno proti vama, sviditi se po njegovim „**sirokim vidicima**“, jer što on vidi, to **nitko** neviđi.

Fratar Marun je kako sam i drugom prigodom utzvrdio začetni i podržavatelj, nereda i smut-

zaklinjao svog, pokojnog brata (I. opć. prisjednika) pred svjedocima, da se odreće prisjedništva i kani zla kojem bi ga zadesio moglo. Ali on je odgovarao: „**Odricati se neću, ali cu ja njega (vas) goniti, da nam pred kuc blagajne i stvar s njim (svam) konačno uređimo**“. Međutim od vasi nije bilo moguće postignuti da račune položite, ključ blagajne predate upraviteljstvu sve dotle, dokle još i druga dva odlična i poštena opć. prisjednica **radi nereda u blagajni** nepodastriješe vam odreku na čast prisjednika i opć. vijećnika, koja nije bila „protokolirana“ niti Zemalj. Odboru prisjednica, jer ste odmah potčeli plaćajući presvj. Dr. Kragiću zaklinjući ga i moreći, da upliće ne g. prisjednike, da odreku povukti, a **vi mu tvrdio obecali, da ćete stvar kroz kratko vrijeme konačno uređiti**.

Nakon ovoga, žalostno je bilo vidjeti vas onako tužna, zamisljena i upravo satvena. Svak je razumio, svak je uvidjao, da ste **prišli učenički račune uređiti, a novaca od nikle**. Dalo vam se je za to dosta vremena.

Dva sama dana prvo, neg je imao isteči ultimatum da vam od opć. upraviteljstva, niste li došli većerom plaćajućim očima presvj. Dr. Kragiću zaklinjući ga; da vam u pomoć priskoci i propasti vas osloboditi? A on koji vas je i u drugim prigodama od srama i bi jede oslobodjao, posluži vam sve što je moglo u tijednu kod sebe imao i **ili hiljadu i šesto K, a hiljadu i šesto K** u namirnicama, dade opć. lećnici Dr. Vranjican, koji je mjeni i drugome višekrat kavljao s **najvećom indinijacijom** njegov surjak lejkarnik Josip Corubolo, vas današnji prijenos prije, i **tada ključ opć. blagajne predostope**, dakle izričito, proti §. 53 opć. prav.

Onom prigodom Petar Marin, današnji općinski vijećnik i desni vaš prijatelj, a svi bivši opć. prisjednici Nike Marina, učkao i nagovarao da se brojavi Zemalj. Odboru, **da ste deufraudirali K deset hiljadu opć. novaca, kada je to javno govorio i I. općinski prisjednik** i **ljeva Marun**. Tada vam, po onomu što čujem, a s čim se branite, opć. uprava izdala nekakvu svjedočbu dobre uprave. A što to znači? ništa. Ta gospodar i naigorenim slugi dade dobro svjedočbu, **samo** da ga se liši.

Posjećuje ovoga opć. upraviteljstvo dade **strugalog činovničkom osoblju**, da vam **nesmisli** da podiši pod svoju strogu odgovornost **ni paru opć. novaca**. **Vi kad se ovakova ponuđenja, za ovakovo javno i otvoreno nepovjerenje saznaše, morali ste se onoga časa odreći časti načelniku i vijećnicu**. Ali vi **toga već jednostavno!** Debelo koža na licu vašem, jedina obrana vaša, ostala je, i još koja druga naravna.

Razumije se, da do odreke **niste** smješili doći. Rujna 1901. povodanji naneše ogromne štete skradinskim stanovnicima, Zemalj. Odbor od 13/9. 1901. dostavi ovoj općini **Kr. ceteristu** kao prvu i najnužniju pripomoći oštećenicima. **Ali vi nit novac a blagajnu općinsku potoliki, nit pripomoći oštećenicima pružili, nit upravi za novac kazali. Vi ga kod sebe pridržaste.**

Pospješnice i upiti sa Zemalj. Odbora dolazili, kako je novac uložen, ali što ste vi odgovarali; **to se nezna**, jer spisa dotičnih nema. **Ovu svetu pridržaste neovlašteno kod sebe** sva do 31/12. 1905. Kako proistieže iz knjige blagaj. čl. 930, dakle za pune 4 godine i 3 1/2 mjeseca, kad ste predali opć. ured novom načelniku g. Mudražiću, jer **daje nijebilo moguće kriti**. Pitam vas, da niješ imala izazi općine, kada bi ovu svetu bili predali?

Usprkos kategoričnoj zabrani opć. upraviteljstva, da vam se nesmije ni novići općinski povjerenici, vi ste ipak mile-lale, mažući-lažući znali od ondašnjeg tajnika-blagajnika g. P. Bošnjaka iz zaklade Rajevice K. **hiljadu za samih 6 mjeseci u 6 %**. Međutim vi za **deset godina neplaćačte ni dobiti ni igda išta na račun dădoste**.

Vi bješkate opomene ne vredile, a vidiv crkovinarstvo da vaše stvari **zlo idu**, ono se je mjeseca studenoga 1905., po svojoj strogoj dužnosti, naslonilo na vaše veoma opterećeno imanje.

Od onda vi počete proti presv. Dr. Kragiću vikati i ocrnjivati ga. Što je ovo? Prijavština.

Jovo Pavasović-Banin još god. 1900. davao vam za crkvu na račun svoga duga K. **trideset i vi** taj novac predadoce crkvi istom dne 26/9. 1906. i to tek onda, kad saznao da je stvar crkovinarstvu javljena, te da bi pred sudom mogli odgovarati. Sramota!

A i bez ovoga crkovinarstvo je bilo **izdato način** svojim kmetovim i dužnicim, da vama crkvnog novca nikada i podnipošte nedudu.

Pitao bih vas, vladaju li **iskreni** odnosi između vas te vaših današnjih savjetnika i tobožnih prijatelja: O. fra Linga Maruna, Corubolo-Feba, Marina? Smješno je samo o tomu pomisliti osobito nami, koji vas sva četiri dobro poznamo. Što i kako je držao i mislio o vama fratar Marun? Ta to svak znade, **da vas je držao kao jednu propalicu, za mjesto načelnika neposobnu i pogibeljnou**, koju je sve do studenoga 1905. govorio: „**S Matasom vani iz svake kombinacije**“. Nek fratar Marun ovo pobije, a ja cu se svjedocima.

Danas je s vama, ali i sutra mogu ponovno proti vama, sviditi se po njegovim „**sirokim vidicima**“, jer što on vidi, to **nitko** neviđi.

Fratar Marun je kako sam i drugom prigodom utzvrdio začetni i podržavatelj, nereda i smut-

„Hrvatska knjižarnica“ u Zadru dava općinama 15% popusta na uč. knjige i pisače predmete. Kad je u siječnju 1906. podastrla račun, novoj upravi od preko 800 K, ova se je obratila isto, da obični 1% odbite, a uprava knjižarnice odgovara, da je ona bez popusta sklopila pogodbu sa bivšim načelnikom Matasom. Pitam vas, kako ste ovaku pogodbu mogli sklopiti, bez znanja i privole upraviteljstva, a **kojom ste ostetili općinu sa preko stotinu**?

Pitam vas, jesti došli jednom narod, zaupniku, kakav ste na žalos vi, da za pročišćenje dve interpelacije u Saboru naplaćujete se od općine sa K. **sedam**?

Vaš miljeni opć. redar i ovnoveditelj Miteš razpolago sa općinskim novcem, pre davao što i kada i tuo od polj. štetna, travare i drugi globi i za to strahoviti kaos, u ovome pitanju vlada, jer je znao, da mu vi nista nesmisite. Cela općina dižala je glas proti Mitešu. Glavar i opć. vijećnici zahtijevali od vas, pa i u javnim sjednicama opć. vijeća, da ga iz službe odpuštite, a vi o tomu ni riječi ne dozvoljavate. U zadnjemu vijeću pred opć. izbori bi vam pisemo i ustmeno rečeno, da se mahom odpušta Mitešu jer inače, da se na izbore neće doći. Vi drživio odgovorite u vijeću: „**Hocete li doći ili ne, meni nije stalno**.“

Svak je onda sve razumio, Ob ovom zašlostnom pitanju, koje će mnogo tamnu i crnu točku održavati, neću da se bavim, pošto je rukama osvrljiv. Ovaj je devizija uvijek bila: „Hrvat, starinar, društva“ i zamoliti kninske rodoljube i bivši tajničari-blagajnici, da me oni unitra uvedu, a i upitati za razloge, čemu ga iz „Hrvatske čitaonice“ izganaše i stvorio zaključak, da **ngida više nesmisije bitti primjen**. **Tad će javnost dozvati za mnoge lijepe stvari**.

A Josip Corubolo? Bog te sačuvao! Ta pas nijedan progutan nebiti, što je on proti vama govorio, o vama onda nitko mislio, isto ko i danas. Vas dvojica prijatelji? Otvori se zemljo! Njegova je devizija uvijek bila: „**Vani s Matasom iz općine, upropastit će nas. Intrigant je ono fini, a jedino što zna**“ Corubolo je onaj koji je na dan opć. izbora III. tijeta, **kad ste vi rabotali sa dvostrukom „škodom“** došao u dučan čelinc i pohravljivog hrvata g. Bedrice govorio: „**Što misli Matas, da će se ovakom manovrama doceputati ključ opć. blagajne?** Neće toga, moj njegova“.

Corubolo je onaj, koji je rekao g. V. Ardalieu opć. prisjedniku: „**Vami treba Matas iz Općine izbaciti sa jednim tajnim odborom**“, a i druge je u tome smislu nagovarao.

Što vi pa mišljaste o Corubolu? Uvijek ste ga cijenili, barem po onome što ste **nama svima** govorili: „**Balavo prevrtjivo, neozbiljno celjade. Riječju pravi Febo**“ (a pri ovom izrazu Febo, znali ste se slatko osmijehnuti). Vi mieni, a i drugone rekošte, da ječnik Vranjican **odkada je ušao u kuću Corubolova, nije više onaj čovjek, koji je bio**. Corubolo je vjekavio na vas, da pospiši vas pad u načelničke stolice, misleć, da **bi on zasjeti mogao**. Nu, kad je sirovat uvidio, da za njega nema, da Hrvati **do njega ništa ne drže**, bacio se u naručaj vaš, počeo raditi i agravirati za vas, jer mi je za njegov interes bolje imati vas, negoli drugoga za načelnika. Evo nepotina dokaza: Za zadnjih 6 godina uprave Srba t. j. od 1/1. 1894. do 31/12. 1899. lejkarna Corubolo primila je ukupno K. 568,84, dočim za vašeg načelnikovanja t. j. od 1/1. 1900. do 31/12. 1905. ukupno K. 4669,62, dakle kroz **samih šest godina više K ceterihiljadest i sedamdeset para**. Evo dakle razloga zašto je Corubolo za vas! Evo zašto ga nazivljimo i poznat je pod imenom Febo, patakunač.

O Marinu što da rečem? Ta je jedan od onih ljudi kod kojega ima razlog onaj, koji zadnji s njim govoriti. Kad je pok. I. opć. prisjednik grmio proti vam, grmio je i on. Čim bješkate **za nesreću** imenovan načelnikom, iz **njegove** kuće upravljate se na najgudnije uvrijeđe i nazivi onima, koji su vas zagovarali i predlagali. N. Marin su riječi: **Nešričia je velika za nas, da je Matas na onome mjestu, jer njemu je samo do novaca i samovolje**. — Marin nek ovo zanjeće, a ja cu se svjedocim.

Poseće sva ovoga pitam vas, s kojim obrazom vi čovjek prazne glave, hrdjave prošlosti, ogavnih djela, a koga **jedino resi skrajna bezobraznost**, usudjujete se u narod zalažiti, dizat ga proti poštenim i zaslužnim ljudima?

Pošteni naš narod prezirom vas odbija od sebe i nazivaju vas imenima, koje se ja grstim ovdje spomenuti.

Vrijeme je da zaključim, jer cijenim, da je dovoljno ovo e se jasno uvidi, koji ste vi čovjek i čega ste kada. Javljam vam, da sam u stanju još ovoliko dokaza iznijeti, bude li vaša debela koža i dobar želudac zahtjeva. **Jeli vam što krivo, vrata Državnog Odvjetnika otvorena su vam.**

Stjepan Kristić
učitelj i opć. vijećnik

Hrvatska tiskarna (Dr. Krstelj i dr.)